

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1050

15.04.2016

Голові Антимонопольного
комітету України

ТЕРЕНТЬЄВУ Ю.О.

Шановний Юрію Олександровичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Маркевича Я. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 15 квітня 2016 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додатки: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.;
матеріали на 2 арк.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
МАРКЕВИЧ Ярослав Володимирович

вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008
тел.: (044) 255-45-13, е-пошта: Markevych.Yaroslav@rada.gov.ua

Вих.: 141-1-459 (2)

«12» квітня 2016 р.

Голові Антимонопольного комітету
України
Терентьєву Юрію Олександровичу
03680 м. Київ, вул. Митрополита
Василя Липківського, 45

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*щодо проведення перерахунку
через різницю норм споживання
природного газу*

Шановний Юрію Олександровичу!

До мене, як народного депутата, почали масово звертатись мешканці міста Харкова та Харківської області із питанням щодо захисту їх законних прав та інтересів.

Суть звернення полягає в наступному. З березня 2016 року побутові споживачі газу, які ним користуються без встановлених приладів обліку, почали отримувати квитанції за спожиті послуги з газопостачання із позначкою про заборгованість, хоча сплачували в повному об'язі, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 237 від 29.04.2015 року. На зворотній стороні отриманої квитанції розміщений наступний текст: "Вимушені повідомити вам, що згідно з рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 21.09.2015 у справі № 826/16447/15, Постанову КМУ № 237 від 29.04.2015 визнано незаконною і скасовано, а визначені нею норми споживання природного газу є такими, що не підлягали застосуванню. На виконання вказаного судового рішення, проведено перерахунок вартості фактично спожитого, але не оплаченого споживачами без лічильників, природного газу за період з травня 2015 по січень 2016."

Через таку різницю споживачі мають сплатити чималу суму. Наприклад, якщо в житловому приміщенні зареєстровано 3 особи, для яких встановлена норма споживання 18 м³ газу, то загальна сума перерахунку через різницю норм споживання становить 614 гривень 23 копійки.

Однак, проведення такого перерахунку є незаконним та таким, що погіршує положення споживачів та порушує їх права.

На своїй веб-сторінці в мережі інтернет ТОВ "Харківгаз збут" розмістило так звану "Довідку щодо судової справи", в якій посилається на Ухвалу Окружного адміністративного

суду міста Києва від 27.11.2015 у справі № 826/16447/15 про роз'яснення судового рішення, де суд першої інстанції вказує, що Постанова №237 є незаконною і нечинною з дати прийняття. Проте, Ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 24.03.2016 року було скасовано таке роз'яснення. В мотивувальній частині ухвали зазначено, що статтею 162 КАС України визначено повноваження суду при вирішенні справи, а саме, при вирішенні справи по суті суд може задовольнити адміністративний позов повністю або частково чи відмовити в його задоволенні повністю або частково.

У разі задоволення адміністративного позову суд може прийняти постанову, зокрема, про визнання протиправними рішення суб'єкта владних повноважень чи окремих його положень, дій чи бездіяльності і про скасування або визнання нечинним рішення чи окремих його положень, про поворот виконання цього рішення чи окремих його положень із зазначенням способу його здійснення. Судовим рішенням, яке заявники просили роз'яснити, задоволено позов шляхом визнання незаконним та нечинним рішення суб'єкта владних повноважень, що відповідає ст. 162 КАС України. Отже, постанова Окружного адміністративного суду міста Києва від 21.09.2015 є зрозумілою, її резолютивна частина викладена чітко та не припускає кілька варіантів тлумачення.

Відповідно до пункту 10.2 Постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України "Про судові рішення в адміністративній справі" № 7 від 20 травня 2013 року встановлено, що із змісту статті 162 КАС України випливає, що в разі задоволення позову про визнання протиправним рішення суб'єкта владних повноважень чи його окремих положень суд повинен зазначити про це в судовому рішенні та одночасно застосувати один із встановлених законом способів захисту порушеного права позивача: про скасування або визнання нечинними рішення чи окремих його положень.

При цьому суди повинні мати на увазі, що одночасне застосування обох способів захисту порушеного права – визнання спірного акта нечинним та скасування такого акта – є помилковим.

Скасування акта суб'єкта владних повноважень як способу захисту порушеного права позивача застосовується тоді, коли спірний акт не породжує жодних правових наслідків від моменту прийняття такого акта.

Визнання ж акта суб'єкта владних повноважень нечинним означає втрату чинності таким актом з моменту набрання чинності відповідним судовим рішенням або з іншого визначеного судом моменту після прийняття такого акта.

Суд визначає, що рішення суб'єкта владних повноважень є нечинним, тобто втрачає чинність з певного моменту лише на майбутнє, якщо на підставі цього рішення виникли правовідносини, які доцільно зберегти.

Варто також зазначити, що відповідно до статті 58 Конституції України Закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. Відповідно до Рішення Конституційного суду України "Про офіційне тлумачення статей 58, 78, 79, 81 Конституції України та статей 243-21, 243-22, 243-25 Цивільного процесуального кодексу України (у справі щодо несумісності депутатського мандата) від 13.05.1997 № 1-зп стаття 58 Конституції України 1996 року закріплює один з найважливіших загальновизнаних принципів сучасного права - закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. Це означає, що вони поширюють свою дію тільки на ті відносини, які виникли після набуття законами чи іншими нормативно-правовими актами чинності.

Закріплення названого принципу на конституційному рівні є гарантією стабільності суспільних відносин, у тому числі відносин між державою і громадянами, породжуючи у громадян впевненість у тому, що їхнє існуюче становище не буде погіршене прийняттям більш пізнього закону чи іншого нормативно-правового акта.

Принцип незворотності дії в часі поширюється також на Конституцію, яка є Основним Законом держави (Преамбула Конституції України).

Виняток з цього принципу допускається лише у випадках, коли закони та інші нормативно-правові акти пом'якшують або скасовують відповідальність особи (частина перша статті 58 Конституції України).

З огляду на вище наведене вбачається, що дії ТОВ "Харківгаз збут" є незаконними, оскільки:

- 1) в судовому рішенні (включаючи рішення апеляційної та касаційної інстанції) не визначено певний момент, з якого втрачає чинність вказана Постанова;
- 2) ухвала про роз'яснення судового рішення скасована апеляційним судом;
- 3) втрата чинності Постанови може відбутися з іншого визначеного судом моменту після прийняття такого акта.
- 4) закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, окрім випадків, коли відповідальність пом'якшується або скасовується.

Такі дії ТОВ "Харківгаз збут" можна розглядати як зловживання монопольним становищем відповідно до статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції", де вказано, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Також, дії щодо розміщення на звороті квитанції тексту такого змісту можуть підпадати під ознаки статті 15-1 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції", а саме: Поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.

Інформацією, що вводить в оману, є, зокрема, відомості, які:

- містять неповні, неточні або неправдиві дані про походження товару, виробника, продавця, спосіб виготовлення, джерела та спосіб придбання, реалізації, кількість, споживчі властивості, якість, комплектність, придатність до застосування, стандарти, характеристики, особливості реалізації товарів, робіт, послуг, ціну і знижки на них, а також про істотні умови договору;
- містять неповні, неточні або неправдиві дані про фінансовий стан чи господарську діяльність суб'єкта господарювання;
- приписують повноваження та права, яких не мають, або відносини, в яких не перебувають;
- містять посилання на обсяги виробництва, придбання, продажу чи поставки товарів, виконання робіт, надання послуг, яких фактично не було на день поширення інформації.

Варто також зазначити, що не з вини споживачів Постанова була прийнята з порушенням встановленої процедури, вони добросовісно платили за встановленими нормами, виконуючи умови договору про газопостачання.

Таким чином, перерахунок через різницю норм споживання відповідно до вимог українського законодавства має проводитись з моменту набрання законної сили рішенням суду, а саме з січня 2016 року, а не з травня 2015 по січень 2016 як це пропонується ТОВ "Харківгаз збут". Такий перерахунок буде юридично правильним та законним.

Відповідно до статті 1 Закону України "Про Антимонопольний комітет України" Антимонопольний комітет України є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель.

Відповідно до статті 4 цього Закону Антимонопольний комітет України будує свою діяльність на принципах:

- законності;
- гласності;

- захисту конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів.

З урахуванням викладених обставин, керуючись статтею 15 Закону України "Про статус народного депутата України", прошу Вас, шановний Юрію Олександровичу, в межах своєї компетенції перевірити на відповідність законодавству України такі дії суб'єкта природної монополії. Вжити всіх передбачених законом засобів для недопущення порушень прав споживачів в подальшому.

Прошу поінформувати мене про розгляд даного запиту впродовж 15 днів, згідно зі ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України». Для забезпечення виконання зазначеної статті та надання своєчасної відповіді, прошу Вас, додатково надіслати відповідь на електронну пошту: Markevych.Yaroslav@rada.gov.ua.

Додатки: копія квитанції на 2-х аркушах.

**З повагою,
народний депутат України**

Я. Маркевич
(поев.сб/41)